

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СИСТЕМИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Круглов В.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Інтеграція штучного інтелекту (ШІ) у системи соціального забезпечення та процеси прийняття рішень у соціальній політиці є однією з ключових технологічних трансформацій сучасності. У той час як держава все частіше застосовує рішення на основі штучного інтелекту для оптимізації публічних послуг [1], розподілу ресурсів і визначення права на отримання соціальних пільг, виникають етичні питання, які потребують розгляду. Технології ШІ можуть забезпечити більшу ефективність та зниження адміністративних витрат при прийнятті управлінських рішень. Однак, виникають складні етичні виклики, пов'язані зі справедливістю, підзвітністю та захистом уразливих верств суспільства. Автоматизація рішень, які безпосередньо впливають на людські життя (отримання допомоги, захист дітей), породжує питання щодо упередженості алгоритмів, конфіденційності даних і посилення існуючої соціальної нерівності. Використання ШІ в сфері соціального забезпечення створює низку етичних проблем. Перш за все, це проблема алгоритмічної упередженості. Системи ШІ можуть посилити існуючі суспільні упередження та нерівність. Впровадження систем ШІ викликає питання щодо конфіденційності та захисту даних [2]. Агрегація та алгоритмічна обробка таких даних створює вразливість для певних груп населення. Перехід до автоматизованого прийняття рішень також створює ризик дегуманізації процесів соціального забезпечення. Фахівці можуть проявляти емпатію, враховувати обставини та робити судження, які алгоритмічні системи не можуть відтворити. Зведення складних людських потреб до кількісно визначених даних може послабити основу систем соціального забезпечення. Вирішення етичних проблем передбачатиме наявність спеціальних суб'єктів управління, які спираються на підзвітність, перевірки упередженості, людський контроль та механізми оскарження. Впровадження штучного інтелекту має збалансувати технологічну ефективність із людською гідністю, гарантуючи, що нові інструменти збільшують справедливість у наданні соціального забезпечення.

Література:

1. Kruhlov, V., Bobos, O., Hnylianska, O., Rossikhin, V., Kolomiets, Y. The Role of Using Artificial Intelligence for Improving the Public Service Provision and Fraud Prevention. *Pakistan Journal of Criminology*. 2024. №16(2). P. 913-928.
2. Микитюк Д. Ю., Круглов В. В. Розробка ефективної політики для впровадження технологічних інновацій в державному управлінні. Розвиток сучасного українського суспільства у соціологічному вимірі: матеріали XI міжнар. наук.-практ. конф. 13 грудня 2024 р. Харків: НТУ «ХПІ», 2024. С. 190-193.